

หัวข้อวิทยานิพนธ์	เกณฑ์เพื่อการออกแบบที่พักอาศัยสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการอนุรักษ์ธรรมชาติ ในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย เชียงใหม่ ประเทศไทย
ผู้เขียน	นายประทีป โภคราเรล
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (สถาปัตยกรรมศาสตร์)
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. วิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรือง

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยม ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมที่พักอาศัย รูปแบบนั้นได้รับผลกระทบจากวัฒนธรรม ประเพณี พฤติกรรมของผู้ใช้ และมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบเรื่อยมาให้เข้ากับสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะในจังหวัดเชียงใหม่ งานวิจัยนี้ได้วิเคราะห์สภาพปัญหาในปัจจุบันและนำเสนอเกณฑ์การออกแบบเพื่อพัฒนาที่พักอาศัยในเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย โดยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสำรวจสภาพพื้นที่ในปัจจุบัน แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ปัญหาที่พบได้แก่จำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดลง ขาดการจัดการที่เหมาะสมจากผู้มีอำนาจเกี่ยวข้อง ภัยต่างๆที่เกิดจากฝีมือมนุษย์ รวมถึงขาดการสื่อความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ถูกต้อง ได้มีการนำเสนอในรูปแบบของแผนผังและแผนภูมิ

ปัญหาหลักที่พบคือจำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดลง พบข้อควรแก้ไข ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ผู้กำหนดนโยบายจากภาคส่วนต่างๆ พบว่ายังไม่มียุทธศาสตร์การพัฒนาที่พักอาศัยในพื้นที่นี้ ดังนั้นจึงเสนอเกณฑ์ที่เหมาะสมจะนำไปใช้กับบริเวณพื้นที่กันชนของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย เกณฑ์การออกแบบมี 11 ประการ โดยเปรียบเทียบกับบรรณกรรมและทฤษฎี อาทิ อาคารควรเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น โดยใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นรวมถึงเทคนิควิธีในการก่อสร้าง ควรมีการแจ้งเตือนนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสิ่งควรและไม่ควรกระทำ ควรเลี่ยงการใช้เครื่องปรับอากาศและตู้เย็น การเดินทางขนส่งควรใช้ยานพาหนะพลังงานไฟฟ้า และควรมีวิธีประหยัดน้ำ รวมถึงควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน อีกทั้งยังควรมีสวนย์บริการด้านสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยว ควรมีการคัดแยกขยะ และมีระบบพลังงานโดยคำนึงถึงความยั่งยืน และที่พักอาศัยควรได้รับการขึ้นทะเบียนผ่านหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ได้มีการ

เสนอแนะรูปแบบที่ปักแบบโฮมสเตย์ ซึ่งสถาปนิก นักวางแผน ผู้กำหนดนโยบาย และคนในท้องถิ่น
สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และเกิดความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Accommodation Design Criteria for Ecotourism and Natural Conservation in Doi Suthep-Pui National Park, Chiang Mai, Thailand
Author	Mr. Pradip Pokharel
Degree	Master of Architecture (Architecture)
Advisor	Associate Professor Dr. Vitul Lieorungruang

ABSTRACT

Ecotourism is one kind of alternative tourism, which is in high demand so ecotourism accommodation and development are also necessary. Architecture of accommodation is accordingly affected by the culture, traditions and habits of the local people, and has evolved over time in correspondence to the behavior and changes made in the surrounding environment, especially in Chiang Mai city of Thailand. This research analyses the existing problems and proposes design criteria for the development of accommodation in Doi Suthep Pui National Park and in terms of ecotourism from architectural perspective. To understand an ecotourism problems, researcher use qualitative approach such as reviewing of existing situation, tourist questionnaire and interviews. Doi Suthep Pui National Park is facing various problems such as falling number of tourist, lack of proper management from authorities, lack of architectural heritage management, manmade disasters and even forgetting true meaning of ecotourism. It is explained through the maps, graph, charts and other graphical data.

The main problem of decreasing number of tourist is solved by correcting data from interviewing policy makers. From interview, it is found that there are no policies in developing new place for accommodation, so the derived criteria from methodologies can be used for accommodation in buffer zone of Doi Suthep -Pui National Park. The criteria are based on the 11 determining factors, which are individually compared with literature and methodologies. That is, in design and architecture, accommodation must

use vernacular design and local architectural style with local materials, in local involvement and conservation, accommodation must provide tourists about cultural do's and don'ts, in energy use, accommodation must avoid air conditions and refrigerator, in transportation, accommodation must use electric vehicles, in construction and materials, accommodation must choose local and efficient building materials and techniques. In water, accommodation must use eco-friendly ways to save water, in land use and ecology, accommodation must conserve important trees and buildings. In health, accommodation must provide small health clinics for tourist, in pollution, accommodation must separate solid and liquid waste, in sustainable technologies, accommodation must use sustainable heating and cooling methods and in accreditation, accommodation must be registered to international organization. Proposed criteria can be used for the future development of accommodation at Doi Suthep-Pui National Park. Finally, accommodation design guidelines for homestay in Doi Suthep-Pui National Park was recommended. These guidelines can be used by architect, planners, policy makers, eco tourist and local people to develop a new model or sustainable environment for ecotourism.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved